

Warszawa, 22.05.2000 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Zastępca
Rzecznika Praw
Obywatelskich

dr Jerzy ŚWIĄTKIEWICZ

RPO/322013/99/III/BS

00-090 Warszawa Tel. centr. 827 62 61
Al. Solidarności 77 Fax 827 64 53

**Pani
Ewa Lewicka
Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Pracy
i Polityki Społecznej**

Szanowna Pani Minister

Zgodnie z art. 22 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118 - ze zm.), Rada Ministrów otrzymała delegację do wydania rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytury i renty. W szczególności rozporządzenie powinno regulować przypadki, w których podstawę wymiaru emerytury lub renty dla pracowników zatrudnionych za granicą ustala się na podstawie wynagrodzenia przysługującego pracownikom zatrudnionym w tym okresie w kraju w tym samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę, albo na podstawie kwot ryczałtowych.

Przepisy wykonawcze w tej sprawie dotychczas nie zostały wydane.

Zgodnie z art. 194 ustawy do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie pozostają w mocy dotychczasowe przepisy wykonawcze, jeżeli nie są sprzeczne z ustawą. Nadal więc stosuje się przepis § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (Dz. U. z 1989 r. Nr 11, poz. 63) w brzmieniu nadanym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 5 października 1990 r. zmieniającym niektóre przepisy w sprawie ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (Dz. U. Nr 71, poz. 418), który stanowi, że jeżeli w okresie, z którego wynagrodzenie przyjmuje się do ustalenia podstawy wymiaru, pracownik był zatrudniony za granicą przed 1 stycznia 1991 r do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się za okresy tego zatrudnienia - kwoty wynagrodzenia przysługującego w tych okresach pracownikowi

zatrudnionemu w kraju w takim samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę.

Obowiązujące w tym brzmieniu od 1 lipca 1985 r. przepisy rozporządzenia nie wytrzymują jednak próby czasu. Przykładem takim może być sprawa Pana S. J. . .

Pan S. J., w związku z podjęciem starań o przyznanie świadczenia rentowego, rozpoczął kompletowanie niezbędnych dokumentów, w tym także zaświadczeń o wynagrodzeniu (druk ZUS Rp-7). Jak podaje zainteresowany, od 16 marca 1982 r. podjął pracę w charakterze kucharza w Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego PZL „Świdnik” SA, skąd po upływie okresu przygotowawczego został wysłany na kontrakt do Libii na okres od 16 marca 1983 r. do 31 października 1984 r. Ze względu na to, że Wytwórnia w myśl przepisów rozporządzenia z dnia 1 kwietnia 1985 r., nie jest właściwą jednostką do wystawienia zaświadczenia o zarobkach, zainteresowany zwrócił się z pytaniem do Oddziału ZUS w L., w jaki sposób może udokumentować zarobki z okresu przebywania na kontrakcie w Libii dla celów ustalenia podstawy wymiaru świadczenia.

Zdaniem Oddziału ZUS, jak również zgodnie ze stanowiskiem Centrali ZUS (pismo z dnia 12 kwietnia 2000 r. - znak: SEI-70-747/2000), jeżeli z przyczyn obiektywnych macierzysty zakład pracy, w którym pracował przed zatrudnieniem w PZL „Świdnik” S.A. nie może wskazać wynagrodzenia konkretnego pracownika, to z prośbą o pomoc zainteresowany może zwrócić się do innego zakładu pracy zatrudniającego pracowników w takim samym lub podobnym charakterze, w jakim był zatrudniony przed wyjazdem za granicę, zwłaszcza, że z przepisów obowiązującego rozporządzenia nie wynika, że muszą to być wynagrodzenia pracowników tego samego zakładu pracy, w którym wnioskodawca był zatrudniony.

Przyjęte jednak przez organy rentowe stanowisko nie wydaje się właściwe w obecnych warunkach społeczno - gospodarczych oraz w świetle przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. Nr 133, poz. 883 ze zm.).

Może bowiem okazać się, że w świetle przepisów cytowanej wyżej ustawy uzyskanie zaświadczenia o zarobkach z innego zakładu pracy zatrudniającego pracowników w podobnym charakterze jest w praktyce niemożliwe. Stawia to ubezpieczonych w bardzo trudnej sytuacji, przerzucając na nich całe ryzyko braku możliwości uzyskania takiego zaświadczenia.

Powyższa sytuacja wskazuje na potrzebę w miarę szybkiego uregulowania tych kwestii poprzez wydanie nowych przepisów na podstawie art. 22 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 1991 r. Nr 109, poz. 471 - ze zm.) uprzejmie proszę Panią Minister o przedstawienie stanowiska w tej sprawie.

Z poważaniem

/-/ dr Jerzy Świątkiewicz